

MAGYAR BANYÁSZ LAP

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER TWO HUNGARIAN WEEKLIES IN THE U. S.

HIMLerville,

KENTUCKY.

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN TEN THOUSAND HOMES.

A sztrájk helyzet.

A sztrájkhelyzet a múlt héten jóformán semmi újat nem hozott, különösen nem olyasmit, ami a bányászokra kedvező lenne.

Az elmúlt hét két eseménye közül az egyik az illinoisai és indianai bányatulajdonosok váratlan állásfoglalása volt, akik kijelentették, hogy most már ők nem kívánnak egységes szerződést kötni az United Mine Workers-sal.

Régebben ezt az ohioi és pennsylvániai bányatársaságok ellenezték, s hogy most Ohio-ban a hajlandóság már meg lenne az egységes szerződésre, érthetetlen a fenti két állam társaságainak a magatartása.

A bányászok csak úgy képesek a dolgot megmagyarázni önmaguknak, hogy a bányatársaságok amerikaszerete egy akaratlan törnek a szervezetletörésére és tisztán taktika dolga, hogy hol mikor vetnek gáncot az egység megkötésének.

A múlt hét másik igen sajnos eseménye az illinoisai tömeggyilkosság volt, ahol moon-shajntól megvesztett sztrájkoló bányászok igazán megbocsáthatatlan brutálissággal gyilkolták le egy csomó sztrájkötört.

Illinoisban ugyanaz történt, ami annak idején Mingo County-ban, West Virginíában. A helyi vezetők a sztrájk tüzeit moon-shajnnal öntözték, s mindkét helyen szomorú eredménye lett a pálinkázásnak.

Azt, ami Illinoisban történt legfeljebb csak magyarázni és érteni, de menteni semmiképen nem lehet.

A sztrájkban magában semmi változás nem esett a múlt héten. A bányászok küzdő csapata épen olyan egységes, vagy talán még egységesebb, mint a küzdelem elején volt, s ha a két front közül az egyik hamarosan összeeszik, az nem a bányászok frontja lesz.

A bányatulajdonosok itt-ott már fogycsorgatva néznek egy másra, mert egyik társaság jobban bírja a küzdelemet, mint a másik, s a rossz pénzügyi helyzet, valamint a bányai iparban létező súlyos érdek-ellentétek előbb-utóbb megbontják a társaságok egységese sorait.

A sztrájk letörésére mind erősebb és erősebb eszközöket alkalmaznak, a bányák sztrájkveszük üzembe sztrájkötörőkkel, de eredményeket nem érnek el, mert dolgozni ugyan dolgozik egy pár ezer ember, de szünetet igazán keveset bányásznak.

Még aránylag talán az újonnan szervezett telepeken bányászoknak legtöbb szünet sztrájkötörőkkel, de ott sem szednek ki annyi szünetet, mint a rendes termelés tizenöt százaléka.

Ezzel szemben a szervezetlen bányák termelése hihetetlen arányokban emelkedik, s ma hetenként az Egyesült Államok szervezetlen bányái a rendes negydfél millió tonna heti termelés helyett minden héten öt millió ton szénen felül vetnek a piacra.

Nagyon érdekes és nagyon súlyos mozzanata lesz a bányász-sztrájk julius elseje, mikor a vasúti munkások százazrei hagyják abba a munkát állítolag.

A vasutak elkeseredett munkásai nagy többségben sztrájk mellett szavaznak és bizonyos, hogy ha tényleg sztrájkba mennek, nem fognak újra munkába állni, amíg a bányászokkal béke nem lesz.

Mínthogy pedig az ország értető okokból nem lehet egy vasúti sztrájk rendetlensége alatt még napokig sem, bizonyos, hogy a sztrájk kitörése két héten belül véget vetne a bányászok küzdelmének.

Hogy valami egységesség létezik a két szervezet közt, az már nem képez titkot, és ha a két sztrájk megvalósulna és a két küzdő tábor kezét fogja, irtó erővel kényszerítene a tökért, hogy a munkások kívánságait meghallgassa.

Igaz, hogy a vasúti munkásoknak csak egy része, bizonyos csoportjai mennének sztrájkba, de a vasutakat nem szájhatnákn egy héttig, ha ezek a munkások letennék a szerszámokaikat, és akik emlékeznek a switchmenek sztrájkjára, azok jól tudják, hogy mennyire megbénította akkor a forgalmat csekély tizenötezer ember a vasúton.

Junius 26-ikán találkoztak ismét a keménységű bányászok a munkaadóikkal, hogy ismét felvegyék a megszakadt tárgyalásokat, de nem valószínű, hogy a vasutas sztrájk dátuma előtt érdemleges tárgyalásba foghatnának.

Három havi tárgyalás nem hozta közelebb a keménységű sztrájkot sem egymáshoz, mert a bányászok ragaszkodnak rendületlenül a régi munkabérekhez, (ami husz százalékkal ugys alacsonyabb a puhaszenesek munkabérénel) a társaságok pedig feltétlenül le akarják szállítani a bányászok keresetét.

A távolság a két fél közt nem nagy, és inkább csak a puhaszzenesek tanácskozásait várják ők is, mert nem szívesen kötnék egységet egymagukban.

A szénhiányt az országban egyre jobban érzik, mert eddig nem egy gyár zárta le a kaput fűtő anyag hiányában.

Voltak viszont olyan gyárak is, amelyek kaptak volna szünetet, de a jelenlegi három dolláros árat nem képesek megfizetni.

Ugy a szénhiánynak, mint a három dolláros szénáraknak csak a bányászokkal való meg egyezés vethet véget s ezekben a gyárakban a bányász-sztrájk végéig munka nem lesz.

Ma már bizonyosan munka nélkül áll vagy ötvenezer ember a szén-sztrájk következtében más iparágakban is, és ha a sztrájk julius végéig eltartana, bizonyosan elvesztené a munkáját legalább annyi munkás, mint a mennyi a bányászok hiányából letette a sztrájkot.

Himlervillei megfigyelések.

IRTA KEMÉNY GYÖRGY.

Himlervillen vagyok, a magyar faluban, azaz — bocsnát — a magyar városban, miután Himlerville, amely egy év előtt ugyszólván semmi se volt, azóta városrá fejlődött. Előtte fekszik pompás házaival, nagy ültetvével, virágos és zöldségs kertjeivel a magyar telep, a hegyekről tehenek kolompzava hallik, kukorékolnak a büszke kakasok, vígan játszanak az utcákon a magyar gyerekek s a magyar társulat hatalmas "típi"-je önti a szünetet rendületlenül. Junius hó folyamán naponta átlag legalább 30 vasúti kocsi szünet vontat el a bányatársulat mozdonya. Dolgoznak a himlervillei bányászok éjjel-nappal s napról-napra izmosabbá válik bennük a jövőbe vetett bizakodás, illetőleg bizottság.

Azzal kellett volna kezdenem, hogy én itt egy csomót ha tudni fogok, mert hiszen az évek folyamán át titkon táplált gyanúsítások révén ugys hazugságnak vész a magyarság egy része minden olyan beszédet, vagy írást, ami magyarok sikeréről, érdeméről és becsületességéről mondódik, vagy íródik. Nálunk csak a gyanúsításnak, vagy a rosszakaratnak vannak feltétlenül hívtói, titkon örvendői és csattogva tapsolói.

Sokan bizonyára kisérték majd rólam, hogy miután 25 éves újságírói érdemeimre való tekintettel csak küzködöm itt, mint a közmondásos káposzta hus nélkül, hát lejttem ide, hogy Himler Márton alaposan megfizesse az írásaimat, mert hiszen egyfelől az én vélekedésem 25 éven át mindig könnyen megvásárolható piaci portéka volt, azután pedig Himler a mindent tudók szerint dusgazdag ember, aki legalább is ugy csekély százezer dollárt lopott össze a magyar testvérek bőréből.

A múlt esztendő júliusában jártam itt először és akkor csaknem padra került a bőröm, mert az irigylet Himler Márton egy valóságos "sandi"-ban lakott, ahol legfőképp a saját izadásában fűrödhetett az ember. Meg is fogadtam akkor, hogy nem igen teszem én többet a lábamat Himlerville-re, a hol csaknem prédikációs halott lett belőlem. De ezidén el kellett jönnöm, mert annyi vadaszkodó beszédet hallottam, annynyi szemrehányó és gyanúsító írást olvastam, hogy végül is személyesen akartam meggyőződni a dolgokról. Mert én a múlt esztendőben személyes tapasztalat és meggyőződés alapján irtam az itteni állapotokról és ugy akkor, mint azóta sokan a szememre vetették ezeket az írásokat és ha nem is nyíltan, de títokban körülbelül főtették rólam, hogy megfizetett cínkosa vagyok Himler Mártonnak.

Hát bevallom az igazat, hogy a múlt télen meglehetősen kényelmetlenül éreztem magam, mert tudtam azt, hogy a magyarral küzd a pénzihiány, az üzleti pangás miatt. Tudtam azt, hogy a "szíves jóbarátok" vállvetett igyekezettel ásoगतták a sirt a magyar bányavállalatnak készítgetik a közmegevetést, hogy azokkal agyba-főbe verhessék Himler Mártont az alaposan bejósoft bukás esetén.

Nem tagadom, hogy magam is féltém a letöréstől. En ugyan nem vagyok érdekelt a bányavállalatnál, tehát nem is károsodhattam volna anyagilag, de nagyon fájt volna, hogy kudarcok végződjék egy ilyen nagy-méretű magyar vállalkozás, hogy a sikertelenség jégesője elpaskolta ezeket és ezeket reménykedés és hogy minden számrát ordítva belerughat majd egy emberbe, aki nagy, ígéretes álmodozással ki akarta váltani, győzelemre akarta juttatni a szunnyadó magyar erőket.

Most már lehet mondani, most már meg lehet írni, hogy a nagy bizakodással megindult vállalkozás hónapokon át a legkésőbbb állapota volt egyrészt azért, mert a kutyának se kellett a szén az üzleti pangás miatt, a szalmaláng lelkesedéssü magyarok pedig nem váltották be az ígéreteket, a hozzájuk fűzött reményeket. Azaz nem volt pénz és így meg voltak a bajok. A társulat vezetősége minden hónapból három hetet vasuton töltött egyrészt azért, hogy pénz szerzezen, másrészt pedig azért, hogy a hitelezőkkel tárgyaljon és azokat megnyugtassa.

De beszéljünk a tényekről és a számokról! Himlervillen ma körülbelül 100 magyar család lakik. A magyarok lélekszáma megközelíti a hatszázat. A társulatnál jelenleg 160 ember foglalkozik. Junius havában közel 30 ezer tonna szén kerül ki a bányából s bár a társulat közszolgálatot teljesítő vállalatoknak lehetőleg jutányos áron adja el a szünetet, mégis — a vidéken szinte közmondássá vált rend és szorgalom révén — a társulat tiszta haszna tonnáknál körülbelül egy dollár 15 cent. Május havában 24 ezer dollárt tett ki a munkások fizetése, juniusban meg fogja közelíteni a 32 ezer dollárt. A májusi tiszta haszon 25 ezer dollár volt, a juniusi megközelíti majd a 32 ezer dollárt.

A társulatnak van a telepen 42 háza, míg 32 ház magányelmenül áll. Körülbelül 50 házra van még szükség egyelőre, de azokat a magyarság nem tudja megfizetni. Ezért a társulat adóssága körülbelül 425 ezer dollár. A hitelezők becsülete és a hősiesen küzdő, dolgozó magyarokba vetett hit lehetővé tette azt, hogy ez a nagy méretű vállalkozás megállapodás szerint 50 százalékban a jövedelemből fizetheti időnkint a társulat és így az amerikai magyarság részének rosszakarata, az amerikai magyar sajtó nagyobb részének közönye, sőt nyílt ellenségeskedése és a részvényt jégyzők nagy-nagy részének nemtörődössége ellenére is a maga erejéből megállhat immár a Himler Coal Company.

A részvénytársulat alap-skéjét a múlt évi közgyűlés hangos-vivatozással két millió dollárra emelte föl, a gyűlésen jelenlévők hamarosan jegyeztek is egy pár tizeszer dollárt, de még azok se tettek eleget mindnyájan a jegyzésnek. A jegyzett összeg teljes egészében 853.300 dollárt tett ki, de ebből 162.788 dollár nem folyt be és így a részvényekért befizetett teljes összeg 690.612 dollár, míg ezzel szemben a társulat vagyona egy millió és 300 ezer dollár.

Pégyelmesen átolvastam egy elsöranu bányászakötörnek részletes jelentését, amit az illető egyik magyar lapunk kiadvására napokig tartó és mindenre kiterjedő helyszíni szemle és tanulmányozás alapján tett meg. A jelentés minden tekintetben nemcsak kielégítő, hanem még a legveresebb várakozáson is túlmeget. Ezen jelentés szerint a magyar bányatársulat bányászati joga 454.200 dollárt ér meg, míg a társulat vezetősége ezt csupán csekély 20 ezer dollárra értékelte.

Beszéltem egy amerikai bányamérnökkel, aki West Virginíában közel negyven bányának szakértő mérnöke és ez az az szinte panaszokdva mondotta nekem, hogy a magyar bányával ma egyetlen más bánya se versenyezhet a vidéken. Neki egy amerikai bánya-tulajdonos ezer dollárt ígért, ha megtudja mondani a magyar bányatársaság csodálatos sikerének igazi okát.

A környéken barát és ellenfél a lehető legnagyobb csodalékozással beszél a "hanki" bányáról. Egy év előtt talán bele se rugtak volna, míg manapság csodálkoznak és tanulni jönnek ide a magyar bányászokhoz. A legelőkelőbb amerikai szaklapok, folyóiratok és napilapok csodálkozás hangján irtak és irtanak erről a minta-bányáról, arról a minta-bányatelepről, míg a magyar lapok legnagyobb részlege vagy kegyesen hallgatott róla, vagy pedig egyenesen rábükközték.

Most már mindezeket megirhatom nyíltan. Nehány hónap előtt a legkésőbb dolog is hegyként gördült volna ezekre a bányator, kitartó és lelkes magyarokra, akikben megvannak ugyan az emberi gyöngeségek, akik közben itt-ott irigyezkednek is egymásra, akik bele is mennek egymás veséibe, szóval ők is csak magyarok, de kitartás, kitartás, csak egy-kettővel nem lehet.

szíve és bátorsága rokonszenves jóindulattal irni ezekről a nagy jövőnek nekilendült magyarokról és azokra hol titkon, hol pedig nyíltan ráfogták, hogy bizonyára lepézelte őket a dusgazdaggá zsirosodott Himler Márton.

A részvényesek egy része pedig egyszerűen kiszedte a vezetőség veséit. A részvényt jégyzők nagyrésze nem fizetett, a részvényesek más része pedig kiabált, vadaskodott, kamatot, jövedelmet és részeseget követelt, vagy legalább is visszakerge a részvényekért befizetett összeget akkor, amikor a társulat a pénztelenség miatt a lehető legnagyobb nehézségekkel küzdött, amikor ezek a himlervillei becsületes magyarok, ezek a szó szoros értelmében hősök a megpróbáltatások retentető napjaiban nemcsak fizetésüket, hanem bankbetéteiket, megtakarított pénzeszközeiket adták oda a pénztelenség vergődő, a mindenünzen szorongatott magyar bányavállalatnak.

Es a magyar bányászok gyözte! A gondok ugyan nem szüntek meg teljesen, a társulatnak adósságokat kell fizetnie, új beruházásokra kell gondolnia, hogy lehető legnagyobb termelő képességét elérhesse a bánya, de a végsőöpérse fényesítő viharfelhők el-tisztultak az égről és a magyar bánya a saját erejéből, a saját becsületéből eleget tehet immár a továbbiaknak.

Ha az amerikai magyarság, a magyar sajtó és a részvényt jégyzők a közönyösség, rosszigundulat és vadaskodás helyett igazán nekilendültek volna a megsegítésnek, akkor a vállalat ma adósságtól menten közel fél millió dollárnyi tiszta hasznot mutathatna fel egy év alatt.

Ujabb részvény-pénzekre ma már nincs szükség, sőt a meglévő részvényesek csak örülnek, ha több részvény nem kerül eladásra, mert hiszen akkor kevesebb részvény közzöt osztódik meg a jövőben a tiszta haszon. Természetes, hogy erre csak a fennálló adósságok rendezése után lesz kilátás, de akkor lesz és akkor boldogban fogunk hallgatni azok, akik lármásan osztalékokat, befizetett pénzüket visszafizetését követelték akkor, amikor legtöbb bánya és pedig régebben nyitott bánya másfél évig nem dolgozott. A magyarok bányája azonban mindig dolgozott és állandóan építettek, újabb gépeket szereltek azokat, akiket a szükség idején mindenki elhagyott a saját lelkükön kívül.

Most már mindezeket megirhatom nyíltan. Nehány hónap előtt a legkésőbb dolog is hegyként gördült volna ezekre a bányator, kitartó és lelkes magyarokra, akikben megvannak ugyan az emberi gyöngeségek, akik közben itt-ott irigyezkednek is egymásra, akik bele is mennek egymás veséibe, szóval ők is csak magyarok, de kitartás, kitartás, csak egy-kettővel nem lehet.

példát vehetne tőlük az almosan, tehetetlenül vergődő amerikai magyarság, a mely lustán elnyújtózkodó köldöknézéssel várja tátozt szájjal azt a bizonyos sült galambot.

Most pedig hogy mindazt kiadtam, ami benne volt a begyemben, szedem a sátorfát és megyek tovább, mert majd meg esznek Himler manager ur házában a legyek. A ház új is, szép is, modern is, de a légy éppen annyit benne, mint volt egy év előtt az ütött-kopott kurripintyóban. Hogy miért van annyit légy az új lakásban? Hát csak azért, mert nincsenek rajta dróttajtok és drótblakok, a mik visszatarthatják a legyeket? Hogy miért nincsenek dróttajtok és drótblakok? Hát csak azért, mert ez a szugori Himler Márton, aki "jóindulatu" magyar testvérek szerint legalább is százezer dollárt lopott össze, azon panaszokdók, hogy nincs pénz dróttajtokra és drótblakokra. Meg azután öbogat, hogy nem tud fizetni az üzletben a fűszerszámezt meg a husért.

Hát ilyen körülmények között én itt nem maradok. Először is nem szeretném, hogy kikezdjenek a legyek, azután pedig miért nagyobbítsam a számlát az üzletben? Mert ne tessék azt feledni, hogy Himler Márton manager urnak, aki öt év óta el remeteségben a hegyek között, két éven át 150 dollár, egy évig 200 dollár volt a havi fizetése, újabban pedig havi 250 dollár, míg a masinásook havonta 300 dolláron is felül keresnek. A társulat igazgatóságának jóindulatát bizonyítja, hogy ők nagyobb fizetést akartak adni a managernek, aki talán el is fogadta volna, ha lett volna pénz. De hogy nem volt pénz, hát nem volt nagyobb fizetés, csak sok-sok, veszettül sok légy.

Hogy pedig ezt a kis miégy-mást összekaptam, megyek és összekollektálók a Dongó-előfítetek révén annyit, hogy hazamehessek. Sokat nem merek kollektálni, mert amilyen bo-lond vagyok, még kielik tőlem, hogy a felét odaadom a manager urnak drótblakokra. Mert ha már az emberek vértizadásig szemtelenkedtek vele, legalább a legyek hagyjanak neki békét.

Aki pedig azt gondolja, hogy mindezeket csak úgy összehazudtam és hogy engek ezekért a vakarásokért jól megfizettek, hát ne mondja ki rólam az itéletet egy vaktában, hanem nézze meg Himlerville-t, tekintsen a társaság könyveibe, járja végig a bányát, személyesen győződjék meg minderről s akkor mondjon véleményét. Mert hirhallás, szájtáto-gatott pletyka után csak nagyon, de nagyon szegény erkölcsös ember szokott mondani itéletet másokról.

Ennyit akartam mondani azoknak, akik előtt "mindenki magyar" az igazság és igazságot nem

WINDBERI BECSTELENSÉGEK.

Amióta a bányászok élet-halálharcba kitört az újszólvasó közönség lassan egészen hozzá szokott, hogy minden nap talál a lapban néhány hasábot, a mikben a windberi borzalmakat írják meg a lapok.

Uj és uj eszközöket talál a Berwind-white kompánia a sztrájkban álló bányászok vértig való keserítésére és kínzására.

Legutóbb csekély 128 családot tettek hajléktalanná Windberben, akiket a társaság Isten szabad ege alá rakott azért, mert nem mentek sztrájkot törni, hanem minden kínzás dacára is hűek maradtak szervezeteikhez.

Folyton hordják százzszámra a sztrájk törőket az ország minden részéből még sem tud a társaság valami jelentősebb eredményt elérni a termelés terén, azért bosszulják meg aztán magukat a sztrájkolókon a legszemtelenebb módokon.

A társaság bérencei a bányászokat folyton keresik az alkalmat, hogy belekössenek a sztrájkolóba, hogy aztán üthessék-verhessék lezárhassák őket családjaikat meg ki rakják az utcára.

A sztrájkoló táborában azonban félmegszemelt és kerülnek minden összetűzést bármennyire el is vannak keseredve.

Legutóbb egy nagy szállítmány érkezett a sztrájk törésre összeszedett szemét népségből, akiket aztán trackokon szállítottak ki az egyes telepekre. Egy csomó gyermek játszott

kinn az utcán, nagyobb részt sztrájkoló gyerekei és a polikok a track vezetőjével a gyerekek közé irányították a trackot, úgy hogy egy ártatlan gyerek súlyosan megsebesült.

Természetesen a sztrájkoló erre bárhogya is igyekeznek magukba fojtani minden keserűségüket felzudultak, ami aztán jó ürügy volt megint arra, hogy egy pár embert kegyetlenül elverjenek, néhányat lecsukjanak és családjaikat hajléktalannokká tegyék.

Akadnak természetesen itt is olyanok, akik cserben hagyják a szervezett tábort és beálltak bajtársaik árulóinak, ezek aztán hogy magukat még jobban behizeleljék a bányaurak meg ezek bérencei kegyeibe besugják a legképtelenebb hazugságokat is, amiket igazán el sem követtek, aminek aztán a vége rendszerint kilakoltatás.

Berwind-Whiteék pedig hiába erőlködnek, komiszkodnak, a tényen, hogy telepeik be van szervezve segíteni nem tudnak és a termelésük, akár mit tesznek is meg van bénítva.

Azt nyerek, hogy az elkeseredett emberek sztrájk után ott fogják hagyni telepeiket, majd meglátjuk akkor, hogy akik most olyan nagy lelkesedéssel álltak be sztrájk törőnek képesek lesznek-e pótolni a társaságnak a régi kipróbált munkáikat.

Mert a munkások nem fogják elfelejteni a mai becsület bántalmazást, sem az árulóknek a szervezet elárulását.

lenzéki képviselőjelölteket akadályozták meg a közigazgatás emberei a választóközönséggel való érintkezésükben!

De erről majd kérdést intézünk a kormányhoz a független kisczagdák követői. Addig viseljék ezt az erőszakos elválasztást férfias türelemmel és a jobb jövőbe, közeli viszontlátásba vetett reménységgel.

Kell azonban, hogy valamennyien egyformán járjunk el az új állapot alatt, azért felhívjuk b. figyelmeteket az alábbiakra.

1. Hogy hiába való levelezés-re pénzeteket ne költsetek, mindekelőtt azt közöljük, hogy az előfizetések lejártá annyival idővel ki lesz tolvá, a mennyi ideig a lapnak szünetelnie kell.

Ha tehát például a szünetelés egy hónapig tartana, a július végével lejárt előfizetések augusztus végéig, az október végével lejártok november végéig, a december végével lejárt előfizetések jövő évi január végéig maradnának érvényben. Akik pedig május elsze után küldték be az előfizetést, azoknak előfizetése attól az időtől kezdődik, amikor a Magyar Ugar újra megjelenhetik.

2. Pénzt mostantól kezdve előfizetés céljából a Magyar Ugar címére senki se küldjön, mert a posta azokat visszaküldi. Ha valakinek nem előfizetési, hanem egyéb célból kell pénz beküldenie, küldje azt felelős szerkesztőnk: Drozdgy Győző (Budapest, VI., Nagyüző-utca 3.) címére, így azt akadálytalanul megkapjuk.

jó Dohány
H. RIPPEN

3. Ügyes-bajos dolgaikat elintézése tárgyában, felvilágosítás végett ezen tilalmi idő alatt is forduljatok a régi bizalommal hozzánk, mi rendelkezésekre állunk!

Sulyos terheket, anyagi megpróbáltatást jelent mindez számunkra, jól tudjuk. Am mi minden áron ki fogunk tartani eddigi elveink mellett. Egy dolgot kérünk tőletek csupán:

Maradjatok hívek azon elvekhez, melyeket tőlünk tanultatok, maradjatok ezen tilalmi idő alatt hűek hozzánk, mint eddig voltatok.

A kormány sérelmes intézkedésére a méltó választ csakis TI adhatjátok meg azzal, hogy a Magyar Ugar-t ezen tilalmi idő alatt is nemcsak szeretitek, hanem terjesztitek is! Szálka vagyunk ellenségeink szemében, mert sokan hallgatnak ránk. Használja fel minden olvasónk ezt a tilalmi időt arra, hogy mindenki egy, egyetlenegy új barátot szerezzen a Magyar Ugar-nak! A mely plézen tizen voltakot, legyetek huszan, ahol kettő volt, legyen tíz apostola az Ugar eszméinek s akkor mi is eifelejtjük a szenvedést,

JÓL ALSZIK-E A BÉBIJE

Egy békés, nyugodt alvás rendesen annak a jele, hogy bébije egészséges és jól táplált.

Ha nyugtalan és sokat sír, akkor valószínűleg az emésztette meg jól.

Ha nem szoptathatja békéjét mért nem próbál

Borden's EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)

Ez egy tiszta, egészséges, könnyen elkészíthető eledelt nyújt, mely emésztést meg erős, hatalmas felnőtte.

Végya ki és küldje be a hirdetés a The Borden Company-nak, New York és kap ingyen utmutatást, magyar nyelven, mely megmondja miként használandó. Gyönyörű bébi könyvet is küldünk.

ÁLLITÓLAG ÖTEZER Bányász MUNKÁBA ÁLLT.

el a nyomorúságot, mert látni fogjuk, hogy függetlenségi elveink jó talajra találtak, hogy lesz még boldog a magyar!

Ne felejtsétek el tehát kéréssünket:

Írjátok meg minél előbb azon új barátunk címét, ki hozzátok csatlakozik, hogy neki a tilalom leteltével azonnal küldhessük a Magyar Ugar-t.

Isten Veletek tehát kedves Barátaink a viszontlátásig! Nem a fájdalom, nem a kétségbe esés, a bizó reménység szavalva zárjuk sorainkat:

Beszúntették a Magyar Ugart, de feltámad és erősebb vára lesz az igazságnak, mint eddig volt!

Szeretettel üdvözöl Benneteket addig is a Magyar Ugar kiadóhivatala és szerkesztősége nevében

DROZDY GYŐZŐ
felelős szerkesztő
Budapest, VI., Nagyüző-u. 3.

MAGYAR Bányászok.

Egy szegény, beteg bajtársunk 5 hónapja fekszik a Beckley, W. Va. kórházban nyomorékan, a közhvény mind két lábát összehuzta.

Az orvosok nem tudják itt kigyógyítani, és testvérünk Uri István, Nyirbalkány, Szabolcs megyei illetőségű szeretne hazamenni családjához, hol talán a gondos ápolás meg újra lábra állítaná.

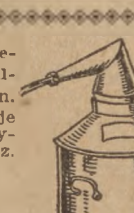
Költségekre nincsen pénze bajtársunknak, így lapunk útján kéri a magyar bányászokat, tehetségük szerint járuljanak hozzá hazautazásához.

Adományait sziveskedjenek Mr. George Alex, Box 5, Stanaford, W. Va. küldeni, aki vállalkozott rá, hogy ismerősei körében is gyűjt Uri István testvér részére.

Műhely és üzlet átelyezése folytán leaszállított ár. — 5 gal. vereséz vizesztőlálló készülék \$14.00 a legjobb kivitelben.

Ne halassa el ezen jó alkalmat, küldje be a megrendelést az összeggel, melynek vétele után az áru továbbítja lesz. Utánvét mellett nem küldök.

JUHÁSZ ANDRÁS,
923 S. Broad Street, TRENTON, N. J.

THE THACKER FUEL COMPANY

POSTA ..... NEW THACKER, W. VA.
VASUTÁLLOMÁS ... THACKER, W. VA.

15—20 jó magyar ladoló kaphat nálunk azonnal munkát.

Kitűnő magyar burdosház van a telepen Torma József vezetése alatt.

Bányánk elsőrangú, tető, bottom jó, szerencsétlenség nem fordul elő.

A legnagyobb fizetést adunk ezen a vidéken.

NÁLUNK MOST IS DOLGOZNAK MAGYAROK.

Jöjjön munkára készen vagy írjon felvilágosításért Torma Józsefnek.

22—29

SOLVAY COLLIERIES COMPANY
BELFRY, KY.

Társaságunk mindig alkalmazott magyar bányászokat és most ismét

felveszünk magyar bányászokat.

Családok platerozott 3, 4 és 6 szobás házakban válogathatnak, nőtlenek jó burdot kapnak. Szép keretek vannak a házakhoz és jó állat legelő.

A bányában kitűnő tető és jó bottom van.

Jöjjön munkára készen vagy írjon Mr. E. W. PRICE, General Managernek (posta EP, KY.) a ki szereti a magyar bányászokat.

GUYAN SUPPLY COMPANY

FÜSZER, TAKARMÁNY ÉS LISZT NAGYKERESKEDÉS
LOGAN, WEST VIRGINIA

TELEFON: 22 és 46

Egyedül elárulótói vagyunk a LARABEE LISZTNEK. Minden zsák garantálva. Különösen ajánljuk a magyar háziasszonyoknak, mert olyanfajta, amit szeretnek.

A STEEL & TUBE CO. OF AMERICA
Dehue, West Va.

bányájában újra felvette az üzemet és szívesen látja vissza összes régi magyar munkáit.

Tudják a magyar bányászok, hogy mi mindig legszívesebben magyarokat alkalmaztunk és jelenleg is munkásaink 80 százaléka magyar.

A szén 5 és fél suk, jó bottom és jó tető, fizetünk masina szénért 85 centet, pick szénért \$1.00 kárénként és minden nap dolgozunk. Embereinkkel emberségesen bánunk. Jó házaink vannak családós embereknek, jó burd nőtlen embereknek. Jöjjön munkára készen vagy írjon erre a címre:

JOE TÓTH, BOX 47, DEHUE, W. VA.

FIGYELEM! LOGANI MAGYARSÁG!

\$100.000.00 ára cipő --- kalap --- férfi, női és gyermek felső és alsó ruhák, vásznak és selymek --- rőfös és rövid árak --- suit casek és mindenféle szakslegleti cikkeket Loganban régidáig nem hallott OLCÓSÓ ÁRON fogunk KIÁRUSITANI.

Akarjuk, hogy az egész magyarság meggyőződjék, hogy mi nemcsak igérünk, hanem adunk is olesó árakat, jó portékát és figyelmes kiszolgálást. — Kohn ur, ki mint fűszeres tíz éven felül szolgálta a monitor junctioni és north forvidéki magyarságot, vette át ezen üzlet vezetését, ami ép elég biztosíték arra nézve, hogy a jövőben is teljes bizalommal fordulhat a magyarság régi kipróbált barátjukhoz. Ha Loganban járnak, ne mulasszák el felkeresni üzletemet és mondják meg segédeimnek, hogy Kohn ural akarják magukat kiszolgáltatni. — Örömmel adok tanácsot és felvilágosítást minden ügyes-bajos dolgaikban.

Támogatásukat kérve és azért előre is köszönetet mondva maradunk az összmagyarság szolgálatára mindenkor készen

The Bell DEPARTMENT STORE

ÜZLET A HARANGHOZ
KOHN és ROSEN Tulajdonosok
LOGAN, W. VA.

Kértesse a HARANG címtábláit!

A MAGYAR UGAR AMERIKAI ELŐFIZETŐIHEZ.

Tisztelt Barátaink!

A belügyminisztérium 73.585 számú határozatával a Magyar Ugar megjelenését "további intézkedésig" betiltotta.

Ezen sérelmes intézkedését, mely egyáltalán nem alkalmas arra, hogy a sajtószabadság létezését akárki is elhiggye, azzal indokolja meg, hogy mi igazot hangon írunk a nagyjövdelem és kisjövdelem közötti különbségről, a földreformról és cikkekkel egyaránt vesélyeztettük az ország belső nyugalmát és külső politikai helyzetét.

Nem az a célja írásunknak, hogy a minisztérium ezen rendelkezését bíráljuk, sem az, hogy magunkat olvasóinkkal szemben védelmezzük, azért az

egészre egyetlen kérdésben felelünk csupán:

Ha mi cikkeinkkel (melyekről elismerjük, hogy azok őszinte, szokimondó, megalkuvást nem ismerő írások)

1. osztály ellen,
2. a belső rend ellen izgatunk, vagy
3. a külpolitikai helyzetet vesélyeztetettük, tettük, a háborús időkre alkotott, de még most a háboru elvesztése után négy évvel is érvényben lévő kivételes intézkedésekről és hatalomról szóló törvény alapján mért nem állított bennünket független bíróság elé. Miért intézkedik azon minisztériuma útján, mely az újját vezmozdítja azon ezernyi sérelem orvoslására, melyekkel az el-

YUKON-POCAHONTAS COAL CO.
YUKON, W. VA.

Évek óta magyar munkásokat alkalmazunk, akik nálunk állandóan dolgoznak és meg vannak munkájukkal elégedve.

- 40 -

magyar bányász

kaphat most nálunk munkát.

A szén átlagosan 5 1/2 láb magas, jó tető és kemény bottom van és jól keresnek nálunk az emberek.

Bányáink Dry Forkon vannak, a N. and W. vonal mellék vonalán, Jaegeren, W. Va. kell átszállni.

Jöjjön munkába vagy írjon CHAS KASSAY, Box 41, Yukon, W. Va. vagy JOHN OROKOS, Yukon, W. Va., akik felvilágosítással szolgálnak.

szándékozik SZÜLŐHAZÁJÁBA UTAZNI?

Ha szülőházájába visszatérésre gondol, a mi Hájóegy Képviseletünk nagyon értékes szolgáltatást ajánlja úgy utazási engedély és utlevél beszerzésére, mint hajúóegy biztósítására és minden más szükséges intézkedés elrendezésére. Mi az összes hajúóvonalatok képviseljük.

Ugyvintén szolgálatára és segítségre vagyunk, ha bármely rokonát akarja ide hoztatni az ó-házából.

Mi az anyanyelvén beszélünk.

Mellon National Bank
Hajúóegy Képviselete
(J. J. McCORMICK & CO.)
Cor. SMITHFIELD STREET and OLIVER AVENUE,
a régi City Hall első emeletér PITTSBURGH, PA.

MAGYAR BANYÁSZLAP

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

HIMLerville, KENTUCKY.

Sürgönycim—Telegram: Miners Journal, Kermit, W. Va.
Telephone: Williamson, W. Va. 417-F-12.Az egyedül magyar bányászlap az Egyesült Államokban.
The Only Hungarian Miners Journal in the United States.Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$2.00—Magyarországba \$3.00
Subscription Rates: In the United States \$2.00 — Hungary \$3.00

Megjelenik minden csütörtökre. — Published Every Thursday.

Published by MARTIN HIMLER, Editor.

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról bányászoknak.
The Hungarian Miners Journal is Written for Miners, of Miners
by Miners.Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y.
Under the Act of March 3, 1879. Second Class Matter at the Post
Office of Himlerville, Ky. Applied for.

HAZÁNK KOSZORUS KÖLTŐNŐJE,

amikor az első amerikai levelek megérkeztek az óhazába és mesés amerikai pályafutásokról érkeztek hírek, elhatározta, hogy szintén vándorbotot vesz a kezébe és áthajózik az új világba.

Ezen elhatározását valószínűleg az a körülmény érlelte meg, hogy épen akkorában hallott hirt egy rég elfeledt ismerőséről, egy feketelepű szabadtalpi hivatalnokleány sikeréről, akiből Amerikában tényleg ismert újságíró lett.

Na, gondolta a koszorus költő, ha ilyen kislányok így meghódították az amerikai közönséget, mit tudok akkor majd elérni én, a koszorus költő, Alba Nevis.

És megindult a hajszja, mint az már ilyenkor szokás utlevél, hajójegy után. Mikor aztán minden együtt volt, áthajózott Alba Nevis az újvilágba.

Otthon már sikerekről számoltak be a lapok, akkor mikor még itt sem volt s aztán is irtak a hazai lapok nagyszerű felolvasó körutáról, az egész ország ünnepléséről, melyekről pedig mi itt igazán nem tudunk. Lehet, hogy előtűnk titokban tartotta a nagy író és csak az óhazai lapok kaptak tudósítást.

Mi itt egészen más dolgokról hallottunk. Arról, hogy nem tudott elhelyezkedni a koszorus költő és dicséretére legyen mondva, amikor látta, hogy itt nem lehet pusztán verselésből megélni, elment egy newyorki muszkazsidó családdal megismergetni a magyar szakácsművészet remekeit. Magyarul beállt szakácsnének a muszkáékhoz.

Ismételjük, csak dicsérni lehetett ezért, hogy le tudta vetni a buta óhazai felfogást és kezébe vette a főzőkanalat, aminek kezeléséhez úgy mondják ért annyit, mint verseléshez és ezzel akarta a kenyert megkeresni.

Csak azt nem tudta úgy látszik levetni, hogy tovább is hamis híreket adasson a hazai lapoknak.

A Külföldi Magyarágban látjuk az alanti kis híreket, melyben megcáfoltatja a főzőművészet tevékenységét és ismét a nagyszerű felolvasásokról számoltat be.

Alba Nevis Amerikában. Ezen a címen két ízben is olyan enterjéd híreket közöltünk a koszorus magyar költőről, hogy Amerikában az első időben háztartási alkalmazottnak kényeserült volna beállni. Ezzel szemben, előkelő családja köréből öröndetesen arról értesülünk, hogy állítólagos szomorú sorsa miatt lelkes híveinek egyáltalában nem volt okuk aggódni, mivel sohasem volt olyan rossz anyagi helyzetben, amely házvezetőnek való elszegődésre kényeserítette volna, partraszálláskor sem voltak nehézségei, sőt, — kiváló tehetségének megfelelően — Amerikában is kizárólag irodalmi tevékenységet fejt ki, sikeres felolvasásokat tart és a magyar egyesületekben mindenféle szeretettel ünneplik.

Jól van, tényleg volt felolvasása — de ezt úgy tudjuk épen azért rendezték, hogy egy hajójegyet vegyenek a felolvasás jövedelméből és visszamenjen az óhazába, ahol talán több babér terem a verselésre, mint ebben a rideg üzlet Amerikában.

Ezért még nem kellene tovább is megtéveszteni az álmodozó pestieket, hogy Amerika magyarsága tényleg az a talaj, ahonnan halomszámra lehet a dollárokat elvinni unalmas felolvasásokért.

Mennyivel nagyobb szolgálatot tett volna Alba Nevis a többi koszorusoknak, ha tényleges helyzetét tárta volna fel a lapokban — ha már egyáltalán azt akarja, hogy foglalkozzanak a lapok személyével — legalább végre megértenék, hogy absolute boldogifélségre kell azokat az álmokat nevezni, amiket a kávéházak márvány asztalai mellett szönek Amerika meghódításáról.

A MAGYAR BANYÁSZLAPOT IS KITILTOTTÁK

Csehszlovákiából a többi amerikai magyar lappal együtt. A kiltás tény nekünk nem jelent valami szokatlan dolgot, hiszen amióta megindult az európai posta forgalom hol Magyarországból, hol meg az ottdállamok valamelyikéből állandóan ki van tiltva a Bányászlap.

Nem is íránk arról, ha egyik laptársunk nem mint valami különös egyéni érdemet jelentette volna be olvasóinak a kiltást.

Semmi esetre nem az illető lap érdeme ez a szlovákiai kiltás, mert valamennyi amerikai magyar lapot kiltították Szlovákiából. Egyszerűen arról van szó, hogy Szlovákiában is olyan áramlat kerekedett felül, mely nem tűri a kritikát nemzetiségi kisebbség politikájáról és nemzetiségeit — így a magyarságot — meg akarja fosztani kisebbségi jogaitól.

Slovákiában az ottdállamok közül talán legmérsékeltabb politikát folytatták és épen ezért sajnálatosnak tartjuk, hogy ott is

lábrakapott a nemzetiségi kisebbségnek az elnyomása. Azt hisszük, ez a politika nagyon rövid lejáratu lesz és ismét Massaryk elnök igazi szellemében fogják kormányozni azt az országot. Massary elnök politikájával pedig nem fér össze a kisebbségek elnyomása.

KORLEVELEKET KÜLDÖTT

egy pesti szélhámos valami Erdős József az amerikai magyaroknak és könyveket kínál eladásra hihetetlenül szemetlen magas áron. A legszemétebb füzetes ponyva detektív regények darabját pl. csekély 50 centért szállítaná — ha ugyan szállítaná — a magyaroknak.

A könyveket, amiket hirdet épen tízed áron meg lehet kapni az amerikai magyar könyvkereskedésekben, figyelmeztetjük hát a magyarokat, hogy senki ne küldjön pénzt neki, mert egyáltalán teljesen bizonytalan, hogy ez a szélhámos küld-e a pénzért könyvet is.

Egyébként pedig a magyar postának végre kötelessége lenne utána nézni a rendőrséggel egyetemben, hogy ilyen szélhámosok üzemei végre megszűnjenek és ne idegeníthessék el hasznoló szélhámosok miatt Amerika magyarságát az óhazától.

HÁBORUSÁG INDIANÁBAN ÉS ILLINOISBAN.

Indiana és Illinois államokban a bányászok felhagytak az eddigi taktikával és zavargásokat kezdtek mindenfelé, a hol kocsibányák, vagy más kis vállalatok dolgozói próbáltak.

Innen is, onnan is jön a híre, hogy egy-egy kisebb bányát megátadták s a támadás mindenféle véres harcra fejlődött, a bányászok és a tulajdonos között.

Az egyik nagyobb mérvü támadásban harminc ember meg is halt és csak az Isten tudja, hogy mennyi sebesült meg.

A bányászoknak a felhagyása lehet jogos, vagy lehet jogtalan, de mindenesetre oktalan az eljárásuk, mert az a pár kocsibánya egy sem dönti el a sztrájkot, ellenben az ország közönségét elidegeníti a bányászoktól.

Végre ha egy farmernek szén van a földjén és azt ő maga vagy még egy ember bányássza, ahoz igazán senkinek nincs köze és a sztrájkoló bányászok sem kívánhatják, hogy valaki a saját kis szénlyukát is zárja be, mert a bányászok sztrájkolnak.

Eddig az volt a sztrájk leg-

INDIANÁBAN LEZÁRJÁK A KIS BANYÁKAT.

Terre Houte, Ind. mellett néhány kocsibánya dacára a sztrájkolók dolgoztatott tovább sztrájkőröikkel.

A bányászok természetesen nem nézték ezt jó szemmel és felszólították a bányák tulajdonosait, hogy hagyják abba a munkát.

Minthogy a figyelmeztetés dacára is tovább dolgoztak, a sztrájkolók közül vagy negyzsázan körül vették ezeket a kis bányákat és úgy kényszerítették a sztrájkőröket a munka abbahagyására.

FELHÍVÁS

a Verhovay Segély Egyeslet 58-ik fiókjának tagjaihoz.

Értesítjük mindazokat, akik a Verhovay Segély Egyeslet 58-ik fiókjának 1921 augusztus elsejétől a tagdíjat 1.75-ös alapon fizették aztán is, amikor a kor szerinti fizetés élethe lépett és azt nem akarták fizetni, és az egyelőből inkább kimaradtak, hogy harminc napon belül jelentkezzenek személyesen vagy levélileg az 58-ik fiók pénztárosánál, mert a központ által törvénytelennek nyilvánított 1.75-ös alapon történt befizetéseket visszafizetjük. Aki harminc napon belül nem jelentkeznek az összegért, annak fizetménye a fiók javára fog maradni.

NAGY SÁNDOR,
az 58-ik fiók pénztárnoka
Box 523
Holden, W. Va.
(24. 25. 26.)

MAGYAROS IZÜ
pipadohány
a H. RIPPEN-féle.

PORTAGE a vidékének legjobb, legrizárdabb bankja felajánlja szolgáltatást önknek. Ne küldje pénztet mindenféle magán bankokba, hanem lépjen velünk érintkezésbe. Jó pontos és lelkiismeretes kizsolgálástól biztosítjuk.
FIRST NATIONAL BANK
PORTAGE, PA.

nyásznak lenne egy farmja és azon egy kocsi bányá, valószínű, hogy ő sem zárna le a bányáját a munkások kedvéért, hanem szedné a szénét a saját földjén, ha fogadott embert nem dolgoztatna, legalább saját maga. Ezt teszi a legtöbb kocsibánya tulajdonosa és ezt akarják zavargásokkal megakadályozni.

ARMY and NAVY STORE
Pocahontas, Virginia

Az Egyesült Államok kormányzósága a legjobbat vásárolja, a milyent csak vásárolni lehet és mi ezt akarjuk Önnek előrszítani.

A legjobb vásárolási forrás ruhanemű, alsóruha, fehérnemű, ingek, nadrágok, sutfékek és mindennemű munkaruhák részére.

Mindent amire csak szüksége van kaphat nálunk a legalacsonyabb ártért.

ARMY AND NAVY STORE, POCAHONTAS, VA.

BURNING CREEK COAL COMPANY
KERMIT, W. VA.

Keresünk 3 család és néhány nőtlén magyar bányászt és burdosgazdát.

Bányánk a Himler Coal Co. bányájától csak 1 milenyire van.

Jó fizetést adunk és jó munka van a bányánkban.

Irjon vagy jöjjon munkára készen.

LECKIE COLLIERIES COMPANY
AFLEX, KENTUCKY.

Ez a társaság régi barátja a magyar bányászoknak. Vannak családok a telepen, akik már 6 év óta nálunk vannak.

Mr. W. S. LECKIE a társaság general managerje a magyar bányászokat különösen kedveli és minden más nemzetiséggel szemben előnyben részesíti őket.

A bánya csak 1½ milenyire van Williamson, W. Va.-tól és kárén lehet oda menni.

Jöjjon munkára készen vagy irjon társaságunknak és biztosítjuk, hogy nyugodt, jó otthon található nálunk. Tudunk adni munkát akár nő, akár nőtlén embereknek.

BORDERLAND COAL COMPANY
BORDERLAND, W. VA.

Vasutállomás és posta.

A bánya Pike countyban Kentucky oldalon van.

A megnagyobbított üzemhez keresünk

MAGYAR BANYÁSZOKAT.

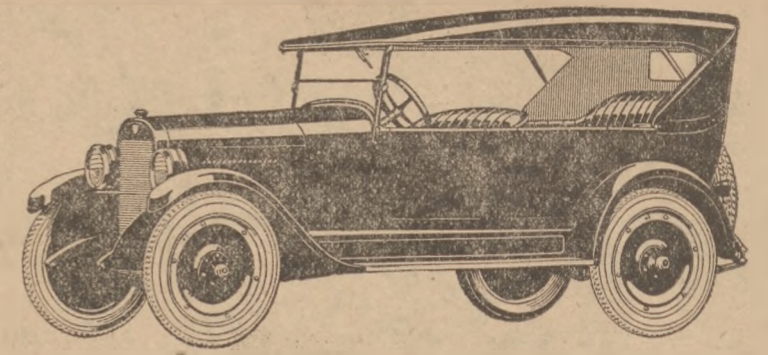
Nős embereknek jó házakat adunk, nőtlének az itteni magyaroknál jó burdot kapnak.

A bányában jó bottom és kitiünó tető van.

Jó fizetést adunk és a nálunk dolgozó emberek pénzt csinálnak.

Egy jó burdosgazdát is keresünk.

Mr. R. S. STEVENS gen. supint, aki azelőtt a Majestic, Ky. bányánál dolgozott különösen kedveli a magyarokat. — Irjon vagy jöjjon munkára készen.

Maxwell Touring ..... \$ 885.00 F. O. B. Detroit
Chalmers Touring ..... \$1395.00 F. O. B. Detroit
(5 személy részére)
Chalmers Touring ..... \$1495.00 F. O. B. Detroit
(7 személy részére)
Paige 6-66 Touring ..... \$2159.00 F. O. B. Detroit
(7 személy részére)
Paige 6-44 Touring ..... 1465.00 F. O. B. Detroit
(5 személy részére)
Jewett (Paige által gyártott) Touring 1065.00 F.O.B. Detroit
(5 személy részére)

Jöjjon el, nézze meg és próbálja ki!

DAY AND NIGHT GARAGE

D. R. GATES, Manager.

WILLIAMSON, W. VA.

ARMY & NAVY STORE
WILLIAMSON, W. VA.

A legjobb minőségű munkás öltönyök áruhaza.
Nálunk van a legnagyobb választék a legjobb minőségű munkásruhákban és nálunk takaríthat meg a vásárlásnál legtöbb pénzt.

MINDENFÉLE FESTÉKÁRUT VÁSÁROLHAT.
\$4.00 értékűt \$1.95-ÉRT ADUNK.

(25—28.)

TUG RIVER GROCERY CO.
WILLIAMSON, W. VA.

OCCIDENT és GOLD MEDAL lisztek kizárólagos nagybani eladói ezen a környéken.

LARRO-féle takarmányok nagy raktára. - Rosenbaum-féle lőtakarvény kapható.

DEL MONTE kannásárúk képviselői. — minden fűszerárut tartunk nagyban.

TUG RIVER GROCERY CO., WILLIAMSON, W. VA.

MAGYAR TESTVÉREK!

18 éve vagyok köztetek és mindig becsülettel szolgáltalak benneteket.

Ha valamire szükségetek van keressetek fel bizalommal, olcsó árban a legjobb minőségű férfi, női és gyermek ruhákat, kalapokat, cipőket, harisnyákat és mindennemű ruházati cikket kaptok

SCHAEFFER BROS.

MATEWAN,

WEST VIRGINIA.

MAGYAR BANYÁSZOK!
THE B. C. ROACH
HARDWARE & FURNITURE CO.
WILLIAMSON, W. VA.

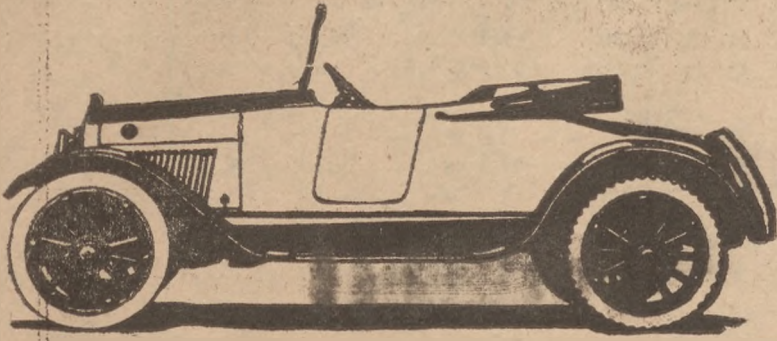
raktáron tart mindenféle butorokat, kályhákat, chinaezüst evőeszközöket, festékeket, üvegárukat és minden házfelszerelési cikketek.

A magyarokat figyelmes kiszolgálásban részesítjük és áraink a legolcsóbbak.

KERESSE FEL ÜZLETÜNKET,
HA WILLIAMSONBA JÖN.

OLCSÓ UTAZÁS

A VILÁG LEGOLCSÓBB TELJESEN FELSZERELT AUTOMOBILJA

\$ 525 *ca. 6. Flint.*

Látogasson meg és nézze meg ezen kitűnő kárét, melyet szívesen bemutatunk működésben is.

PRÓBÁLJA KI MIELŐTT MEGVESZI!

WILLIAMSON-LEXINGTON CO.
WILLIAMSON, W. VA.

A Court House-val szemben.

J. G. McGUIRE

BIZTOSÍTÁSI ÜGYNÖK

LOGAN, WEST VIRGINIA

FIRST NATIONAL BANK
ÉPÜLETÉBEN

Csakis elsőrendű cégeket képviselek, akik minden követelést pontosan fizetnek. Többek között ügynöke vagyok a Prædential Life Insurance Company-nak és a North American Accident and Health Insurance Company-nak.

Különös figyelmet fordítunk bányászok bebiztosítására.

P. M. C. COAL COMPANY
SPRIGG, WEST, VIRGINIA.

Üzemünket most indítottuk meg és magyar bányászoknak szívesen adunk állandó munkát.

Jó házaik vannak szép kertekkel és jó legelő van a tehéneknek.

Jöjjön munkára készen vagy írjon Mr. H. F. GARRETT Managernek, ki a magyaroknak jó barátja.

CHAFIN, JONES, HEATHERMAN COAL COMPANY
PEACH CREEK, WEST VIRGINIA.

Csak 2 mértföldnyire Logantól.

15 vagy 20 MAGYAR LADOLÓNAK tudunk munkát adni. A szén tiszta és 4 1/2—5 láb magas. Jó tető és jó bottom. Jó hely magyaroknak. A bürdös ház vezetője CSAPÓ GYÖRGY.

Jelenleg is vannak magyar bányászok a telepen.

A Lilly Land Company zöldség-farmokat és házhelyeket ad el könnyű lefizetésre.

Van egy néhány kitűnő kert-farmunk és házhelyünk Beckley, West Virginiában. Beckley körül van véve teljesen bányákkal és más iparvállalatokkal. Ha érdeklődik a farmok és házhelyek iránt, tessenék a Raleigh County Bank fölötti irodánkat felkeresni. Az a bank az, amely előtt a nagy óra van.

Ugyancsak van egy csomó kitűnő zöldség-farm és házhely Princeton, W. Va. városában is. Princetonban van a Virginian vasut központi főműhelye és egy csomó iparvállalat. Ha érdeklök a farmok, keresse fel irodánkat a Princeton Bank fölött.

Ezeket a farmokat és házhelyeket könnyű lefizetésre adjuk el. Körülbelül a vételár 5 százalékát kell lefizetni és havonta két és fél százalékot törleszteni, kamatok nélkül. Ha esetleg elhalna, azonnal átadjuk a földet családjának minden további fizetés nélkül. Elfogadunk Liberty Bondokat fizetésképpen.

Menjen be Beckley-be vagy Princeton-ba és nézze meg ezeket a földeket és azután jöjjön be a mi irodánkba. Ha nincs alkalma bemenni és több felvilágosítást kíván, tessenék írni princetoni fő-irodánkba.

LILLY LAND COMPANY,
PRINCETON, W. VA.

Sérvben Szennedők

Ezer és ezer sérvben vagy szakadában szenvedő ember talál enyhülést és szabaddul meg a sérvkötő kellemetlen kínzásaitól STUARTS tudományos ADHESIF PLAPAO PADS használatával. Gondolja meg, határozza el magát, dobja el a sérvkötőt a gummi és vasalkatu szorító köteleket. Hadd küldjünk önnek

Dobják el sérvkötőiket.

INGYEN próbára PLAPAO

kötéleket. Semmit sem számítunk érte, sem most, sem később. Hadd küldjünk önnek bizonyítékot, hogy a PLAPAO PADS mit művel másoknál. Hadd küldjünk önnek sérvről szóló könyvet. Esku alatt tett vallomások az ország minden részéből bizonyítják, hogy a PLAPAO PADS-ek megjavították azt a kidudorodást, amit "sérvek" nevezünk. Ne várjon, ne késlekedjen, elküldjük INGYEN próbára a PLAPAO-t, a szakadásról szóló könyvet is. Cím: PLAPAO CO., Stuart Bldg 2824, St. Louis, Mo.

IDEAL FONOGRAF TÜK

egy tíz lemez tökéletes lejátszására alkalmas. Küldjön tíz centet egy doboz tírt, vagy egy dollárt 12 doboz tírt s kap hozzá egy dupla lemezt ingyen. Írjon a legutolsó lemez és beszálló gép árjegyért. Ideal Record Co., Box 452, Scranton, Pa.

A BULGÁR VÉR TEÁRÓL

ha este lefekvés előtt egy csészével forróra melegszik, segítségére van szervezete-nek.

Meggyógyítani a hűlést Megóvni az influenzától Kiszűrtani a májat a mérges anyagoktól Szabályossá tenni a belek mozgását.

A Bulgár Vér Tea tiszta gyógygyógyó-nyekből van összeállítva. Dus vért képez ereiben és ellenállóvá teszi ont, mindenféle betegség szemben.

Minden drágszóban kapható, vagy ná-lan postán biztosítva. 1 nagy család do-boz \$1.25 vagy 3 doboz \$3.15 vagy 6 doboz \$6.25. Cím: H. H. Von Schlick, Presi-dent, Marvel Products Company, 488 Mar-vel Building, Pittsburgh, Pa.

HOME STEAM LAUNDRY

Williamson, W. Va.

A legszebben mosunk fe-hérneműt,

TISZTITUNK,

FESTÜNK és

VASALUNK

felsőruhákat.

Figyelmes kiszolgálás!

VOLT MUNKÁSAINKNAK ÉS MINDEN Bányásznak!

Mindenkinek tudomására adjuk, hogy leg-alább egy évig érvényben maradó szerződést kö-töttünk és így minden nap fogunk dolgozni.

Nálunk sohasem volt és most sincs baj a mun-kásainkkal.

Mi állandó és jól fizetett munkát biztosítunk Önnek.

Vannak üres házaik és magános munkások ré-szére jó burd.

Fizetünk tonnánként 40-50 centet és külön yar-dicsot.

Jöjjön azonnal, vagy írjon felvilágosításért ma-gyarul.

Ha nincs pénze, előlegezzük az utiköltséget.

JOHN G. SMYTH, Manager

CONSOLIDATION COAL CO.
JENKINS, KY.

HOZZA EZT A HIRDETÉST MAGÁVAL.

A HIMLERVILLEI MŰKEDVELŐ EGYESÜLET

1922 július 3-ikán, este fél 9-ór

a Company Hallban SZINIÉLŐADÁSSAL egybekötött TÁNC-MULATSÁGOT rendez. — Szinre kerülnek

- 1., AZ ANYÓS TITKA egy felvonásos bohózat.
- S z e m é l y e k:
Özv. Csiga Jánosné	.....	Bakó Mariska
Ilona	.....	Kish Mary
Böske	.....	leányai
.....	.....	Knauz Teréz
Keserő Pista, az Ilona férje	.....	Rubi Mihály
Mandula Péter	.....	Farkas József
10 perc szünet.		

- 2., BORCSA NÉNI egy felvonásos bányalelési bohózat.
- S z e m é l y e k:
Mocsár Mihály, burdosgazda	.....	Bakó János
Ilona, felesége	.....	Polczér Ilona
Zsuzsi, Ilona huga	.....	Toth Gizi
Borcsa néni	.....	Bakó Mariska
Tóni, burdos Mocsáréknál	.....	Sághy József
Kormos Pista	.....	Galambos Máté

Az egyesület tagjai nem fizetnek belépti díjat. Nem tagoknak belépti díj, felnőtteknek 25 cent, gyermekeknek 8 éven felül 15c.

A zenét a himlervillei vonószekerek szolgáltattja.

Hűsítő italokról gondoskodva van.

A KÖZÉPNYUGATI TÁRSASÁGOK MEGGONDOLTÁK MAGUKAT.

Illinois és Indiana bányatár-saságai olyan meglepetést szol-gáltattak a bányászoknak és a bánya iparnak, amilyenre soha senki nem volt elkészülve.

A két állam bányatulajdono-sai apr. és máj. folyamán álla-n dóan készültek nyilatkozatok arra, hogy az államközi meg-egyezést megkísérik a bánya-szokkal. Tudvalevőleg ennek a közös megegyezésnek az ohioi és pennsylvaniai bányatársasá-gok voltak az ellenzői.

A múlt hetekben azonban Ohioból másfajta szelek kezd-tek fujdogálni és ugy látszott, hogy csak a Pittsburgh vidék társaságai akadályozzák a kö-zös megegyezést.

Mikor Ohio egyes nagy tár-saságai hajlandóknak mutat koztak a közös szerződésre egyszerre csak kijelentették Il-linois és Indiana államok tár-saságai, hogy most már ők gon-dolták meg a dolgot és hallani sem akarnak a közös szerződés-ről.

Ugy látszik ez a szándékuk ré-gebben is meg volt, de amig a többi államok társaságai nem akartak közös békét, addig te-tették magukat, hogy a bánya-szok barátságát megnyerjék, mert arra számíthattak, hogy közös béke ugy sem lesz, ma-radjon meg hát irántuk az em-berek jó akarata! Most aztán az ohioi frontváltozás igazi alak-jukban mutatta be Illinois és Indiana társaságait, amelyek semmivel nem jobbak a Deákné vásznánál.

Akik emlékeznek rá, hogy a híres Peabody érdekeltségek a

sztrájk előtt kiléptek a szénbá-nyatulajdonosok országos egye-sületéből, azok előtt eddig is na gyon gyanus volt a társaságok szives készsége a közös szer-ződésre, most azonban nincs már semmi kétség, hogy a nyu-gati társaságok csak maszla-golták a bányászait, mikor hajlandóknak nyilatkoztak a közös szerződés megkötésére, mert tudták, hogy Ohio és Pitts burgh azt ellenezni fogják.

VEGYES.

Egyik olvasónk írja, hogy so-káig szenvedett lábizzadáiban és megkisérelt mindenféle drá-ga patikasert és még sem tud-ta a bajt megszüntetni.

Végre egy ismerőse ajánlot-ta a következő házi szert.

Egyszerű kékkövet kell ven-ni, azt finom liszté ősszetörni és a lisztel a lábat behinteni. Az egész orvosság nem kerül többé 10 centnél s megszünteti a kellemetlen lábizzadást.

NYILTÉR.

(Az alább közöltékért nem vállal fele-lősséget a szerkesztőség.)

NYILATKOZAT

Ertesítem a magyar bányászokat, hogy a Róna Cooperative Coal Mining Co. meg-szüntette működését.

A társasággal oly megállapodásunk volt, hogy az ott lakó embereket békében hagyják és ez a társaság nem tartotta be, ezért szüntettük be működésüket.

En a Coal Riverre cooperative vállalko-zást mentem csinálni, nem pedig a sztrájk letörésében segídek.

Róna Armand

Ha a bányásznak baja van, a bányászlaphoz, vagy a bányász-bankhoz fordul. Miért nem for-dul ezekre a helyekre olyankor is, mikor nincs baja csak az előfizetést kellene beküldeni, vagy a bankbetétjét elhelyezni?

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK
BUDAPEST

V. ker., Fűrdő-utca 2. szám.

Sürgöncím: "COMMERZ" Budapest.

Alapított: 1841.

Alaptőke és tartalékalap ..... 515,000,000 korona
Betétek, kb ..... 4,000,000,000 korona

A bank amerikai osztálya a legnagyobb lelkiismeretességgel intézi az amerikai magyarság pénz-átutalásait és nagy gondot fordít arra, hogy aki Amerikából pénzt utalt át, az arról szóló nyugtát, vagy ha ugy kívánta, bankunk takarékpénztári betétkönyvecskéjét haladéktalanul megkapja.

kizárólagos képviselő

az Egyesült Államokban és Kanadában

KISS EMIL Bankháza
133 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Nem zsarolják ki Európában az amerikai utast.

Hat hónapi európai látogatás pedig elég hosszú.

Az az hírek, melyek szerint európai szállodások, kereskedők és mások mindenben túlszámítanak amerikaiaknak, nincsenek komoly hatással az Atlanti utazásra, mivel az utasok nem sokat törődnek ezen jelentesekkel.

A zsarolásokkal kapcsolatban Lord Northcliffe, a híres londoni újságíró és lapkiadó, ki nem régebben tért vissza európai utjáról, lapjában, a London Daily Mail-ben így nyilatkozott: "Valójában az, hogy európaiak zsarolnak és a kereskedők túlszámítanak. Az üzle-tek még jobbak mint voltak valaha. Bevallom, hogy vásároltam sok dolgot, amit az otthoniaknak meg akartam mutatni."

A Royal Mail Steam Packet Com-pany utasosztályának igazgatója a hat ralevő nyári hónapok utazási forgal-mának kilátásairól szőva megjegyezte, hogy a foglalások száma rendkívül nagy volt ezidén és a kancellások nagyon kis számban jöttek be. Mr. Frederick G. Heller igazgató még a következőket jegyezte meg: "Har madosztályu forgalmunk esett, ez azonban annak tulajdonítható, hogy so kan, kik nem állampolgárok félnek el-hagyni az országot, hogy visszatér-sük esetleg nehézségekbe fog ütközni az új kivándorlási törvény szigorúsá-gánál fogva."

Egy nagy new yorki bankcég feje, ki nem rég érkezett vissza európai va-kációjáról a következőket mondta: "Vannak ugyan olyan szállodások és kereskedők, kik megszarolják az ame-rikai utast, ez azonban az utasok hibá-ja, mert hagyják magukat megszarol-ni és nem teszik meg a kellő lépése-ket, hogy ezt megakadályozzák."

NYILATKOZAT.

Tudatom a környékbeli magyarsá-gal, hogy Bálint Adám többé nekem nem dolgozik és hogy érte felelőssé- get nem vállalok.

STECKLER'S MEN SHOP.
Williamson, W. Va.

Himlervillei Magyarokhoz.

Ertesítem Himlerville lakosságát és különösen a Himler Coal Company alkalmazásában lévő magyarokat, hogy társaságunk bucsér-üzlete megnyit.

E héten az árúknak a házhoz való küldését is megkezdjük, s naponta el fog menni a társaság kocsija minden házhoz, hogy a rendeléseket telvegye és az árut kiszállítsa.

En senkitől nem kívánom, hogy valamit a társaság üzletében vegyen, ha ott drágább, mint máshol, vagy ha a kiszolgálás nem jó.

Csak azt kérem és azt várom el a társaság alkalmazásában álló népektől, hogy a társaságtól vegyenek mindazt, amit olcsóbban adunk, vagy olyan árban adunk, mint más kereskedők.

Es arra kérem a telep lakosait, hogy ha az üzletbeli árak vagy kiszolgálás ellen panaszuk lenne, tudassák azt velem.

Es ujra emlékeztetem Himlerville lakosait, hogy milyen volt a sorsuk, amig a társaság üzlete nem volt nyitva és egyetlen kereskedőre voltak szorulva a telepen.

Számítok rá, hogy a társaság alkalmazásában álló magyarok alkalmat adnak a társaság üzletének, hogy bebizonyítsuk árúink jóságát, tisztességes árát és a kiszolgálás tisztességét.

HIMLER MÁRTON
üzletvezető.

szakács Imre rovata.

Az Egyesült Államokban talán nem is akad olyan egyén, aki nem tudna a hírhedt Volstead törvényről és azt is tudja mindenki, hogy az az ellen vétőket a törvény legnagyobb szigorával sújtják és mégis — nem hiába gyalog az ember — de napról-napra Isten tudja hányan esnek kísértésbe és véte- nek e törvény ellen.

A nehéz munkát végző ember, a pálinkás butykost még most is Évának nézi s csábítá- sainak nem képes ellentállni, habár jól tudja, hogyha hallál- tal nem is, de súlyos pénzbír- sággal büntetik, mégis vét e tör- vény ellen.

Nem célozom az, hogy akár a szeszital mellett, akár ellene pálcát törjek, mert én sem azt nem itéltem el, aki iszik, sem azt aki nem iszik. De elítéltem azt a rendszert, mely létre hozta azt az állapotot, hogy az egyik csoportnak a pincéje tele van any- nyira, hogy még az unokáinak is jut belőle bőven az elraktá- rozott italból, míg a másik cso- port arra van kárthatatva, hogy az ital utáni vágyát, tilos uton elégítse ki, és bizony sok- szor olyan italt kap, amelytől halomra bolondul, megvakul, sőt meg is hal számos esetben.

A Volstead törvény nagyon érzékenyen érintette épen a munkás osztályt, mert annak soha sem volt elraktározott ita- lra pénze és így ebben a tör- vényben a szabadságának meg- nyírálását látja.

De megtanulta azt is, hogy

bizonyos elkövetett vétsége- ért. kétféleképpen büntetnek, a gazdagot enyhén, a szegényet szigorúan.

Megtanulta azt is, hogy piz- kos uton, mások becsapásával sokkal többre viheti, mint a tisztességes munkával, mert vajjon nem-e ezt példázzák a titkos pálinkafőzők, akik rövi- desben sok esetben meggazda- godtak és sokszor olyan mérge- ző kutyvaléktól, ami egyene- sen embertársainak testét, egészségét teszi tönkre.

Sajnos, hogy ezek közt a tisz- tességtelen emberek közt, már ismételtent találtak papot is, a kik hivatásukat ékként gyalá- zták meg. Így a legutóbb Bridg- porton büntettek meg egy Geo- nario Stravo nevű papot, aki a harangozóval együtt, a temp- lom padján főzte a pálinkát, az ördög italát.

A "Szentatya" a törvény al- apján, 200 dollár pénzbüntet- ést és 60 napi elzárást kapott.

Vajjon, ha egy szegény mun- kás ember lett volna a bűnös, a kit a jelen szűkös megélhetési viszonyok kényszerítettek vol- na pálinka főzésre, mit kapott volna az büntetésül? Nem jár- na-e annak esetleg 1000 dollár- ron felüli büntetés és pár évi el- zárás?

Az hiszem erre mindnyájan megtudunk felelni, akik ismer- jük a jelenlegi rendszert, mely- ben ugy mérlik az igazságot, mint ahogyan a Volstead tör- vény előidézte a teljes száraz- ságot.

NEBO-AMERICAN COAL CO. RÉSZVÉNYESEIHEZ.

A Nebo, Kentucky-i második magyar bányavállalat, NEBO AMERICAN COAL COMPANY nagyt lendült kitudott cél- ja felé. Nagy előnyre vált a vállalatnak, hogy az igazgató- ság május hóban kimondotta, hogy ezután megszűnik itt az, hogy részvényes és nem részve- nyes vegyesen dolgozhasson együtt. A vállalat co-operative fog dolgozni, azaz kizárólago- san részvényesek dolgoznak. Az unionhoz tartozó munkások tudomására lett adva, hogy ezután csak abban az esetben kaphatnak munkát, ha részve- nyeseivé válnak a vállalatnak, azaz a bányá a szervezet min- den befolyása nélkül fogja in- tézni saját ügyeit és mint a munkások saját vagyonát, jobb al- apra fogja fektetni.

Nehezen, de mégis elérték cél- jukat s ma már jó kedvvel nap- nap után dolgoznak szép si- kerrel, dacára annak, hogy a munka béreket nem csökkentet- ték, a mostani kedvező szén árak mellett mégis haladnak lassan, de biztosan, amit az el- mult évben bizony a legjobb akaratallal sem tehettek meg.

Mint sok más bányá vállalalt, ugy a Nebo American Coal Co. is nem hogy hasznót, de veszte- séget mutatott fel a tavalyi hal- latlan olcsó szénárak miatt, s mert a munkabérek csökkenté- séről szó sem eshetett, s így a bányát soha sem lehetett ren- des üzemben tartani s így akár dolgozott, akár nem, csak kár származott belőle. Ezt az alkal- mat aztán fel is használták egyesek, hogy rossz hízert kelt- sék úgy a telepnek, mint a ve- zetőségeknek, de ez még sem si- került nekik.

Június hó 3-án megtartottuk az évi közgyűlést és a ké- telkedők megnyugtatóra tör- vényes könyvvizsgálatot tartot- tunk, ami szintén a vezetőség becsületel, őnzetlen munkálko- dását állapította meg s a raga- lom ismét szegyenkezve lapult meg tehetetlenségében. Sokan csodálkoznak, hogy mi ké- nt lehetséges magunk között

ártalmas egyéneket megtúrni, akik minden áron a vállalat megrontására törekcsenek, hát azon ne csodálkozzon senki, mert a féreg megtamjadja a leg- egészségesebb gyümölcsöt is.

A régebbi részvényesek meg- nyugtatására tudomásul adom, hogy a közigyűlés egy hatá- rozott, hogy mindaddig, amíg a vállalat osztalékok nem fizet, 6-os kamatot fizet a befektetett részvények után, miután az új részvényesek szintén hasonló árban kapják a részvényeket. Ezen határozat érinti az 1921 évben vásárolt részvényeket, osztalék fizetési képesség után a kamat megszűnik.

Nagyon jól tennék most már azok a részvényes testvéreink, akik alacsony munkabérek mel- lett idegen társulatoknál paza- rolják el az időt és erőt, ha mi- nél hamarabb ide költözzenek és ha nem sajnálták akkor a pénzüket egy jobb jövő remé- nyében a vállalatunkba fektet- ni és becsületünkre bízni, a ré- sajnálják most otthagyni a régi megszokott helyet se, és segí- tenének a vállalatot minél előbb nagyobbá fejleszteni mun- kájuk által, hisz a magunkérol van szó.

Azoknak a magyar bányász testvéreinknek, akik nincsenek megelégedve jelenlegi helyzete- tükkel és szeretnének velünk együtt dolgozni, alkalmat a- dunk részvények vásárlására részletfizetésre is, mivel nekünk most több emberre van szükségünk. Szükségünk van jó és állandó ladolókra, compánia munkásokra, jó masinásokra, a kik Sullivan gépeken tudnak vágni, ne jelentkezzenek olya- nok, akik minden héten helyet és munkát szeretnek cserélni, mert az ilyen emberek kárára vannak saját maguknak is, meg a munkaadóknak is.

Családos bányász testvére- ket, arról is tudatom, hogy a házaink jelenleg nem a legfé- nyesebb állapotban vannak, de mivel mostanában nyár van, senki sem fagy meg, időre pedig megjavíttatjuk. Bár van

mostanában elég üres házunk, de ezeknél néhol még rosszabb- bban is laktak már emberek, nem kell azért félni, mert a házainkat kipótolja a jó fizet- és a közmondás is azt tartja, hogy: "A használért sokat el lehet tünni."

Masina szén után 76c ton- nánként, compánia munkások- nak 82c. óránként. Szóval, aki idejön, nem fog ingyen dolgoz- ni, mert addig, míg a szén árak

a mai állapotban maradnak, a munka béreket nem fogjuk le- szállítani.

Érdeklődők irjanak angolul vagy magyarul a társulat címé- re, vagy bármely itt lakó ismer- röseiknek vagy jöjjenek mun- kára készen.

Bányásztestvéri szeretettel, az igazgatóság megbízásából BORBÁS GÉZA, alelnök.

(Hirdetés.)

HAZAI HIREK

GYILKOSSÁG
A LAKODALOMBAN.

Az öreg Gerencsér József ke- meneshögyézi gazda házában lakodalmat tartottak. Gerencsér gazda kisebbik lányának fejét kötötte be egyik szomszéd falu legénye. El is mult a lakodalm és másnap reggelre már csak egy-két vendég maradt a lako- dalmas háznál.

Másnap reggel Gerencsér gaz- da újra összekapott másik ve- jével, Mógor Józseffel, aki már régi idő óta egy házban lakik vele. Vasvillával támadt rá. Mógor József valamikor katona volt, résztvett a világháboru- ban s még onnan maradt nála egy katonai ismétlőpisztoly. Előrántotta azt és rá akart lö- ni apósára. A fegyver nem sült el, mire Mógor apósa elől be- menekült a házban lakó bognár mester műhelybe.

Kisvártatva, mikor azt hitte, hogy az öreg haragja már lecsil- lapodott újra kiment az udvar- ra. Ekkor azonban az öreg Ge- rencsér késsel támadt neki. Mógor újra előkapta az ismétlő- pisztolyt, a lövés most sikerült, háromszor egymásután lőtt rá apósára, mindjárt az első lövés talált és Gerencsér József hol- tan esett össze.

(Hir, Szombathely.)

SZERENCSETLENÜL
JÁRT MUNKÁS.

Kojnok János 35 éves mun- kás Ogyánban kufutás kö- zben 7 méter mélyre ereszkedett le egy kötélre, a mely elszakadt és Kojnok a mélységbe zuhant, melynek következtében súlyos zúzódásokat szenvedett.

(Gömör, Rimaszombat.)

A ROBBANTÁS ÁLDOZATA.

Tepel Ferenc 15 éves fiú Ágostonlakon játékból mozsa- rat robbantott, azonban amint meggyújtotta a rövid kandócot, a mozsár felrobbant és jobb kezét szétroncsolta.

(Gömör, Rimaszombat.)

jó Dohány
H. RIPPEN

HALÁLÓS VILLÁMCsapás.

A Somogy megyei Vóta pusztá- és Kopaszhégy környékén nagy zivatar volt, hirtelen tá- madt zivatar. Kopaszhégy kör- nyékén az egyik szőlőhegyen dolgoztak a pusztá munkásai és a zivatar elől egy közelben lévő kunyhóba menekültek többen. Egyszerre csak nagy, éles csat- tánás hasadt a levegőbe. A kunyhóba menekült munkások közül kettő elesett. A többiek riadvá szaladtak ki a kunyhó- ból, ahova becsapott a villám.

Tóth János vincellér, 4 gyerme- kes családa azonnal meghalt, míg Marton József keszthelyi lakos, aki Kopaszhégyen dolgo- zott két fiával együtt, csak más- nap reggel halt meg. A szeren- csétlenül járt munkásokat nagy részvét mellett temették el.

(Délmagyarország, Kaposvár.)

SZERENCSETLENSÉG
MUNKA KÖZBEN.

Oláh Dezső mátraballai mun- kás, ki mint fékező dolgozott az iparvasuton, munka közben a kocsi közé esett és súlyos csi- pő-izületi surlódást szenvedett. (Magyar Szó, Eger.)

A BUZA ÁRA
DEBRECENBEN.

A buza ára Debreczenben 3700 koronára emelkedett. A ga- bonának ezt a nagy áremelkedé- sét az okozza, hogy a bankok horribilis árokon előre lekötik 3800—4000 koronáért a jövő évi buza termést. Ezeket az elő- vásárlásokat rendeletileg fog- ják megsemmisíteni.

(Magyar Szó, Eger.)

FELROBBANT KÉZIGRÁNÁT
KÉT EMBERT MEGÖLT.

A diógyőri-vasgyár közelé- ben lévő Nyirjes néven ismeret- es telepen megrontó katasz- trófa történt, Pellacsik János nyirjesi lakos nagyobb menyin- ségű ócskavasat vásárolt, ame- lyet a napokban lakása udvará- ra is elszállítottak. Pellacsik- nak 20 éves Géza nevű fia az ócskavasban turkált, ahol egy gránátot talált, a melyet bab- rálgatni kezdett. Édesanyja ép- pen akkor ment ki az udvarra, amikor fia az ócskavas körül foglalatokodott és a gránátot lévő sárga-rézkarikat próbálta leszedni egy vésővel. Reászólt a fiára: — Ejnye fiam, te ilyen haszonlatansággal töltöd az időt, pedig jól tudod, hogy pén- teken esküszik a testvéred s sok a dolog. Alig fejezte be Pella- csiknek szavait, amikor a fesze- getés és ütés folytán a gránát felrobbant és Pellacsik Géza- nak a koponyáját és karját, édes anyjának hasát roncsolta szét. Mindketten azonnal meg- haltak.

(Reggeli Hirlap, Miskolcz.)

GYILKOSSÁG.

Egy fiatal életet oltottak ki az esztergomi megyei Szent- györgymezőn. Szabó József 19 éves legény egy házi mulatsá- grol kísérte haza egy ottani gaz- dálkodó leányt. Ugy látszik a kortes bor hatása alatt egész fiatal suhancok verekedtek ös- sze a Balassa Bálint utcában, a merre Szabó útja is vitt. Valaki bekiáltott Erős János abla- kán, hogy a fiát ütik, mire Erős, István nevű fiával kiro- hant a házból és nekiesett a bé- késen arra haladó Szabónak. Leteperték a fiatal legényt ös- szerugdosták és ugy szurták meg két helyen is a fejét, hogy az másnap délután behalt es- zeibe. Erős Jánost és fiát Is- tvánt a rendőrség őrizetbe vette.

(Esztergom és Vidéke.)

Családi Tragédia.

Csallóközben, Madaron, csa- ládi perpatvarból kifolyóan Be- ke István 34 éves gazdálkodó agyonütötte mostohaanyját és életveszedelmesen megsebesi- tette apját. A mostohaanya mi- att állandó viszálykodás volt apa és fiu között. A fiu véde- kezésből követte el tettét.

(Jövő, Wien.)

A Magyar Bányások
!! Állami Bankja !!

Halandók
vagyunk!

GONDOLJON arra, hogy családja, felesége, gyermekei milyen nehézségeknek néznek elébe, ha a család fenntartót elvesztik.

Hány Bányásztestvérvár árván maradt özvegye és gyermekei nélkülöznek, mert betétjüket IDEGEN BANKOKBAN tartották.

NYUGTASSA meg saját lelkiismeretét BIZTOSITSA CSALÁDJÁÉRDEKÉÉ, helyezze át betétjét ide.

50

centért küldünk sürgönyileg minden 1000 koronánál nagyobb összeget Magyarországra és Csechoslovákiába.

KÉSPÉNZ dollárok utalása \$3.00 minden száz dollár. **Sürgönydíj** külön két dollár.

OKMÁNYOK, KIHÖZATALI ÜGYEK, HAJÓJEGYEK,

TUDAKOZÓDÁSI OSZTÁLYUNK

minden jogi, óhazai, közjegyzői, telek- könyvi, hagyatéki ügyben készséggel áll testvéreink szolgálataira.

Himler
State
Bank

Warfield,
Kentucky.

H. HAWS,
pénztárnok.

NE TÖRJE A FEJÉT,

hogy kivel utaltassa haza szereteteinek szánt pénzt a legmegbízhatóbban, leggyorsabban és emellett mégis olcsón.

Próbálkozzon engem megbizni a pénz hazautalásával és meglátja, hogy nem bánja meg. Ha nem ösmer, érdeklődjön felőlem bányásztestvéreimnél, akik között magam is hosszú ideig küzdöttem.

Hajójegyek a legjobb vona- lakra, előzetes bejelentés ese- tén válogatott jó helyeket be- szerzek.

Jogügyi dolgokat, Utlevéi, AFFIDAVIT kiállítását igen mérsékelt áron vállalok.

TÖKÉCZKY FERENC, tulajdonos
MINERS HOME
75 EAST 10TH STREET, NEW YORK, N. Y.

Ez a
Columbia Grafonola
CSAK

\$40.00

A COLUMBIA GRAMOFONO- NOK a világ legjobb danológépei. A legszebb és legjobb kivitelben készülnak, bármilyen színben.

A GRAMOFON felvidítja az egész házat.

NÁLUNK kaphat \$25.00, \$40.00, \$50.00, \$85.00, \$100.00 vagy \$125.00-ért darabját.

Nagyban és kicsinybeni elárulítás.

LEWIS FURNITURE CO.

LOGAN, W. VA.
WILLIAMSON, W. VA.
WELCH, W. VA.

The BIG STORE

LEGNAGYOBB FÉRFI, NŐI ÉS GYERMEK- RUHA ÜZLET.

WILLIAMSON, W. VA.

THIRD AVENUE.

A legszebb és legjobb női, férfi és gyermek- ruhák, kalapok, cipők, harisnyák tavaszi és nyári ujdonságokból

KIÁRUSÍTÁST

TARTUNK MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ÁRAK MELLETT.

Jöjjön és győződjék meg róla, hogy nagy árleszállítást csináltunk és a legfinomabb árut alacsony árban adjuk.

Az egész családod tetőtől-talpig felöltöztetjük.

THE BIG STORE
WILLIAMSON, WEST VIRGINIA.

Óhazai mesék....

ZSÁKAI BALÁZS ÉLETE SORA.

Írta: Szentimrei Mártha.

(Folytatás.)

És tavaszra megvoltak a hajójegyek s Bodzás Péter társaságában utnak indultak a kikötő felé. Volt annyi pénzük, hogy a kezdet nehézségeivel megküzdhessenek, a jövő nem mutatkozott sötétnek, csak idegenszerűnek.

Fiumében szálltak hajóra, hiszen még akkor Nagymagyarországhoz tartozott az 'Adria gyöngye.' Elgondolkozni, mélyebben elszomorodni odáig nem lehetett, az utazás izgalma, sok új látnivaló ingere jó hangulatban tartotta a kizárólagosokat. Csak akkor, mikor a Kárpátia kifutott a sik engerre, kerítette Balázs lelkét hatalmába valami szavakkal soha ki nem fejezhető érzés. Mintha nemcsak a haza partjai mosódnának el a távolban, hanem az élet partjai is, nincs már sehol semmi szilárd, csak nyugtalanító, ismeretlen borzalmakat rejtő hullámvérés. Ránézett feleségére. Ott ült ládáján, fehér volt mint a frissen meszelt fal, tekintete oda tapadt az elmosódó partokhoz, míg gyermekeit görcsösen magához szorította.

Ekkor Balázs rettentő nagy férfi-felelősség roskasztó terhét érezte vállaira szakadni.

Ő ezt az asszonyt elszakította apjától, anykori cimborájától, hazájától, egész megszokott életétől, emlékeitől s két gyermekével együtt viszi... Istenem... hová? Mikor ő maga se tudja...

Igen! De hisz ez az asszony önként szakadt el apjától, hazájától, mindentől mi kedves volt neki, mert nem akart ideig-óráig se élő férj özveggye lenni, mert az urát többre becsülte mindennél, ami kedves volt neki valaha...

És Balázs szíve egyszerre dagadt a fájdalomtól és férfi-büszkeségtől s megfogadta nőnőmágának, hogy ha eddig megbecsülte ezt a hűséges asszonyt, megbecsüli ezután százszor jobban! És családjának nem szabad megismernie a nélkülözést, még hogy ha a pénz tíz körmével is kellene kikapar-nia a földből.

Később, a hajón is sokat tanult már, a kizárólagos beszédéből, elejtett szavakból. Lassanként megértette, hogy Amerika is csak azért Új-Világ, mert később fedezték fel a réginit s nem azért, mintha az emberi élet földjén mindenben új formákat öltene. Igen, nagyobb a szabadság, a munka is agyobb megbecsülésben részesül, de túledés ott is van, mint mindenütt, ahová az ember beteszi a lábát. És, akik Amerikában élnek, nem úgy gondolják, hogy a bevándorlók szedik le az ottani megélhetés ajfelét. Nem, a bevándorlók nagyobbik részének alantass vagy nehéz, vagy itthoni foglalkozásuktól merőben elütő munkára kell vállalkozni. Öreg amerikai munkások is voltak a hajón, akik már úgy ismerék az amerikai viszonyokat, mint a zsebütet. Ezek csodálkozva hallották, hogy Zsákai parádés kocsis volt.

— No öcsém, mondta Olajos Gábor, az öreg bányász, megjósolom, hogy Amerikában nem tőri fel kezdetet a gyepő...

— Hát milyen munkához lehet legkönnyebben jönni?

— Azt én nem tudom. De jó magyar bányásokat sok társaság mindig szívesen vesz fel. És ha a család vérvérfolyosra tőri is fel kivált a kezdők kezét, de a fizetés olyan, hogy telik kenyérre, ruhára, s aki nem pocskék, félre is tehet belőle. Mert hogy egyikőnk se akar örökre Amerikába maradni.

— Mégis hányan maradnak... sóhajtott a öreg Kocserba.

— A földben. Hát igen... de azok se úgy gondolták. Arról nem lehet tenni. Az isten mindigunkkal szabad... otthon is. Meghalhat valaki a pelyhes ágyban is.

A bányákban meg a kohókban éppen mindig közel jár a szerencsétlenség.

Sok bányász utazott a hajón s Balázs mindig önkénytelenül ráfigyelt a beszédükre, melyben tisztavideki ember számára teljesen ismeretlen szavak fordultak elő. Kivált három kérdés tért mindig vissza beszédjükben. Van-e a bányában víz? Gáz? Lejáró-kő?

Balázs eleinte azt hitte, hogy a víz ivóvíz, a gázzal világitanak, a lejáró-kő meg valami lépcsősül szolgáló kő, melyen a bányába lejárnak. Mert ő másféle bányát mint honokbányát még nem látott soha. Violkával halkán eltanakították ráta.

Meghívó.

Értesitem a Himler Coal Co. Inc. részvényeseit, hogy társaságunk 1922 évi rendes közgyűlését

július 3-án déli 12 órakor

tartja Himlervillen, Ky. a társaság helyiségében, a melyre minden részvényt tisztelettel meghívok.

HIMLER MÁRTON,

A HIMLER COAL COMPANY Inc. ELNÖKE

Azok a részvényesek, akik a közgyűlésen személyesen nem vehetnek részt, átruházhatják szavazati jogaikat bármely részvényesre, akár azokra, akik a telepen laknak, akár azokra, akik a közgyűlésre más telepről jönnek.

A meghatalmazásokat minden testvér, aki nem jöhet el, azonnal állítsa ki és vagy küldje be iródnakba, vagy pedig adja annak, akit szavazatával meghatalmaz.

MEGHATALMAZÁS.

Alulírott ..... ezennel kinevezem és felhatalmazom

..... lakost törvényes megbízottamat és meghatalmazot-

tammá, hogy nevében és helyettem az 1922 július 3-án, Himlerville, Martin County, Kentucky-ban, a Himler Coal Company iródnakban tartandó részvényesek gyűlésén megjelenjen és akkor ott azokat a szavazatokat, melyekre én, mint a társaság részvényese jogosítva vagyok, helyettesítve leadja és ezennel beleegyezek mindenbe és megerősítek mindent, mit a fentnevezett meghatalmazott ott helyettem tenni fog.

Melynek hitelül szolgáljon sajátkezű aláírássom.

Kelt 1922 ..... hónap ..... napján.

(Aláírás.)

I, ... hereby make, constitute and appoint

..... my lawful proxy and attorney for me in my name, place

and stead, to appear at a meeting of the stockholders of the Himler Coal Company to be held at the office of said Company at Himlerville, Martin County, Kentucky, on the 3rd day of July, 1922 and then and there to cast the number of votes which I, as holder of stock in said Company, would be entitled to vote if present hereby ratifying and confirming all that said proxy or attorney shall do in the premises.

Witness my hand and seal this the ..... day of ..... 1922.

(Seal.)

Vágja ki és töltsé ki a magyar vagy angol szöveget és küldje be azonnal.

— Ládd-e, ilyen élet is van... el kell bujni az embereknek a föld alá, elevenen, örökös setétségben vágni a szenet. Még istennek szép napja se süthet rájuk. Mind azér a kis kenyérér... A mi sorunk könnyebb vót...

S ebben, hogy vót, már benne foglaltott a sejtélem, hogy nem lesz, az élet utja lefelé is kanyarodhatik a sötétségbe s abba is bele, kell nyugodnia a jámbor embernek, mert amit az Ur elvágott, az úgy van jól s azzal perbe szállni nem lehet.

Igy lassan, lassan, megdőbvenve, visszavissza riadozva, de megalkudva már a hajón megbarátkozott Balázs azzal a gondlattal, hogy a bányászokkal tart, bele tanul az ő munkájukba. Ha eleinte keveset is keres. Mert hát — azon töprengett — ha városban próbál előbb szerencsét, lehet hogy megesszik a magukkal hozott pénzt, hányódik-vetődik az asszony, meg a gyerekek is. A bányaplézen meg van legalább azoknak hol lehajtani a fejüket, mindjárt. Mert azt is csodálkozva hallotta a bányászoktól, hogy a plézeken szép három-négy

szobás lakások vannak, villanyvilágítással, kertekkel, — holott a gyönyörű katymárdi uradalomban, meg minden uradalomban, a hol megfordult, már jó, ha a cselédségnek egy szobája s konyhája van. Hiszen sok helyütt két-három család is egy konyhán szorul. Aztán villanyvilágítás! Milyen jól lehet a mellett olvasni. A hajón is olvasott, figyelt minden szóra s felvázolt lélekek lépett Amerika földjére... az ígért földjére... a szabadság földjére, mely egy szerszind mégis csak a megpróbáltatások földje annak, aki nem ott született.

Új élet.

A nyalka parádés kocsis leszállt a bányába, elnyelte a sötétség. És Viola soha el nem felelte azt a napot, melyen először tért haza szénporosan, vérvérfolyos kezével az ura. Reszketett érte és sóhajtott se mert. Tudta, hogy a bányász-asszonyok nem értenék meg, sőt megsértődnének. — A te urad is csak olyan hus és vér

mint a mienk s amit a mienk megtesz, mi-ért nem tehetné meg a Tied is?

Nem akarta, hogy valaki ezt felelje neki — magába zárta fájdalomát, rettegését és hallgatott.

Balázs is sokszor kívánta eleinte, hogy bár rászakadna a banya és soha ne virradna reá új munkanap, ha már ő soha többé nem hajt keresztül harmatos mezőkön, hullámozó buza-vetések között. Most úgy vélte, hogy gögös indulata téves ultra kergette. Vele igazságtalanság történt s tetejébe ő még megbüntette önönmagát száműzettel soha nem ismert munkával. Minek élni, ha neki már csak a banya-syrenája szól pasirta-dal helyett?

Hanem aztán lelkében megcsendült egy hang — Isten hangja. Mert a Mindenható, Mindenütt Jelenváló ott van minden ember szívében is, szavát hallatva, midőn valaki nem cselekszik vagy gondolkodik helyesen.

— Élned kell, dolgoznod kell, a jó asszonyodért, a szép gyermekeidért, akiket munkád kiemel a szolgasorból.

És Balázs dolgozott. Asszonya pedig elkövetett mindent, hogy otthonát kellemesé varázsolja, hogy pihenése valóban pihenetető legyen, lelkét felvidítse. Izletes étel került asztalára mindennap, ragyogó tisztaság vette körül otthonában s jó nevelt fiai kedves hancurozása élvezte fáradtságát. Kedves, csinos lakásuk volt, kivált tavasszal, akár csak egy nagy virágzó bokorban laktak volna, úgy elborította a kuszó-róza lakásukat egészen, hogy jóformán csak a képménye látszott ki. Elő a kis kertben pedig, otthonról hozott magból kelve illatozott a viola, bazsalikom, fodormenta.

Zsákainé ráért otthonát gondozni Szíves, barátságos volt ugyan mindenkhez, könnyen állt nála a jó szó, de a szomszédolás soha sem volt természetű. — őt mindig dologban lehetett találni.

Lidi lányuk a bányaplézi virágzó bokorban született és Zsákaiék boldogok voltak, hogy leányuk van. Persze, három gyermekes családnál a legnagyobb egyszerűség mellett is van kiadás elég és nem egyszer kellett előszedniük a már félre tett dollárokat, titkon sóhajtván. (Talán soha se térhetünk vissza szép Magyarországra!)

Helyzetük előnyének akkor ébredtek tudatára, midőn a két fiu iskolaköteles sorba lépett. Amerikában, egy tehetségnek se kell elkallódnia, ingyenes az iskoláztatás, mindenki arra a pályára léphet, melyre hajlama vonzza. Mindenki annyi lépcsőt mászhat meg a társadalmi lajtorján, a mennyi szellemi ereje és szerencséje van. Mindenki felküzdíheti magát, nem állítják meg már az első lépcsőnél: "Ho-hó! Hová méssz? Apád kocsis vót, — akkor neked is ott a helyed a bakkon, vagy az ökrök mögött."

A Zsákai-gyerekek úgy születtek értelmességét, mint szépségét és szorgalmát örökölték. Egymással vetekedve tanultak. És buzditva s kihallgatva őket velük együtt tanultak a szülők. És minél többet tanultak gyermekeikkel, minél több lapot fordítottak meg az esztendő az életük könyvében annál jobban tágult a látókörük. Honvágyuk ott lebegett mint egy könnyű fáttyol minden örömeik felett, de a hazatérésre most már nem gondolhattak addig, míg Gábor el nem végzi pályáját. A magyarhoni viszonyok között nehezen, vagy sehogy se lehetett volna mérnök. Itt minden lehetőség nyitva állt előtte. Szerezze meg tudását idegen földön, de értékesítse egykor hazája javára! Ugy nevelték a fiut, hogy ez az óhaj vele növekedjen. Izig-vérig magyar család maradtak Zsákaiék. Az idegen világ is érezte persze hatását, ha mindjárt csak külsőségekben is.

Mr. Zsákai ha nem dolgozott, olyan ruhában járt, mint más gentleman és természetesen felesége is alkalmazkodott az ottani divathoz. A kis Lidit úgy öltöztette, hogy apjának mindig eszébe jutott a Daisy kisasszony gyermekkorának megcsodált tündére.

— Ha ez is úgy vágtatna egy szép paripán árkon-bokron keresztül, mint az csak olyan szép vóna...

Aztán elhessegette magától ezt a gondolatot.

Uram bocsa! mire nem gondol egy koldu magyar a milliomosok országában...

De hát Lidit még a fiainál is jobban szerette. Szép volt, tehetséges s úgy tudott a szüleihez simulni, mint egy doromboló macska.

Beteljesülés.

Kitört a világháború és Zsákaiék ott a bányaplézen úgy érezték magukat, mint az utas, kinek magára hagyott hajléka egyszerre csak fellángol. Erre nem gondoltak soha, erre nem. Hogy a Kárpátok füvév haramatos lessz, hogy egy háborúba sodort szerencsétlen ország körül lehet zárva, mintha bélpoklosok laknának, onnan levél nem jöhet, oda levél nem mehet. Jaj, hogy el lehet azt kérdegetni álmatlan éjszakákon az idegen csillagoktól: "Balaton Gábor, édes apám, meg vagy-e még? Hát nevelőszüleim, jó Kéri Sándorok?"

És minden ismerős, még az ellenségek sorsa is olyan nagyon tud fájni, hiszen magyar anya szülte azokat is!

Nagyon fájt a banya-plézen minden jó magyar szíve a háborúba sodort hazáért, nagyon fájt a Zsákaiék is, de egyszersmind mélyen elgondolkodtak Isten kifürkészhetetlen utain és bölcsességén, hogy áttelepítette őket a vér és lángzivatar elől Amerika földére.

(Folytatása következik.)

